

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет**

МАТЕРІАЛИ
*XI Міжнародної науково-
практичної конференції студентів
та молодих науковців*
**«НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО
ОЧИМА МОЛОДИХ»**

16 травня 2018 року
м. Рівне

ББК 72
УДК 001+37+316.3
Н-34

**НАУКА, ОСВІТА, СУСПІЛЬСТВО ОЧИМА
МОЛОДИХ: Матеріали XI Міжнародної науково–
практичної конференції студентів та молодих
науковців. - Рівне: РВВ РДГУ.- 2018.- 356 с.**

Програмний комітет:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ–
голова оргкомітету;

Дейнега Олександр Вікторович – кандидат економічних наук, професор, проректор з наукової
роботи РДГУ – заступник голови оргкомітету;

Тимошук Олександр Станіславович – кандидат педагогічних наук, доцент– заступник
голови оргкомітету;

Батишкіна Юлія Валеріївна – кандидат технічних наук, доцент;

Виткалов Сергій Володимирович – кандидат мистецтвознавства, доцент;

Гон Максим Мойсейович – доктор політичних наук, професор;

Кирильчук Олександр Миколайович – кандидат філологічних наук, доцент;

Михальчук Роман Юрійович – кандидат історичних наук, доцент;

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор;

Петрівський Ярослав Борисович – доктор технічних наук, професор;

Сяський Андрій Олексійович – доктор технічних наук, професор;

Трофімчук Володимир Миколайович – кандидат педагогічних наук, доцент;

Панасюк Віктор Миколайович – здобувач ступеня PhD;

Поліщук Ольга Павлівна – здобувач ступеня PhD;

Биков Олександр Володимирович – здобувач вищої освіти IV курсу історико-соціологічного
факультету;

Бортник Леонід Васильович– здобувач вищої освіти IV курсу фізико-технологічного
факультету;

Зайченко Сергій Вікторович – здобувач вищої освіти IV курсу фізико-технологічного
факультету.

Важлива інформація: відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та дотримання норм академічної доброчесності несуть автори публікацій. Оргкомітет конференції залишає за собою право незначного редагування та скорочення поданих для публікації чи опублікування матеріалів.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол №4 від 26.04.2018р.)

валеологічне виховання дітей передбачає реалізацію однакових завдань, а саме: розуміти взаємозалежність людини (дитини) і природи, використовувати знання на практиці (з метою оздоровлення); регулювати своє життя і стан здоров'я в залежності від пори року, погодних умов, клімату; виконувати правила поведінки у природі; захищати природні об'єкти від забруднення та захворювань; відрізняти корисні рослини від шкідливих і забороняти своїм товаришам та дорослим користуватися ними; розуміти користь всіх видів праці для здоров'я людей і дітей, допомагати дорослим, жаліти їх; брати участь у побутовій праці дорослих (в родині, дитсадку), разом з ними створювати умови для життя; не хвилювати батьків, вихователів та інших людей своєю негативною поведінкою; додержуватися правил етичної поведінки при спілкуванні з дорослими, дітьми різної статі, поважати їх; дотримуватися правил поведінки, обрядових ритуалів при участі в народних оздоровчих святах; поважати оздоровчі традиції української родини, при бажанні використовувати; в ігровій, трудовій, навчальній діяльності використовувати прислів'я, загадки, приказки про здоров'я, розуміти їх зміст; розуміти доцільність для здоров'я архітектури українського життя, користь одягу, посуду, їжі, проявляти бажання харчуватися стравами національної кухні, вдягатися в одяг з натуральних тканин. Малюки повинні не забувати, що вони – діти природи, і ставитися до неї шанобливо й доброзичливо [2, с. 23-24].

Отже, у практиці дошкільної освіти склалися різноманітного поєднання матеріалу з валеологічного виховання з різними розділами освітніх програм. Інтегрований підхід до валеологічного виховання дозволяє зробити освітній процес більш цікавим через введення нетрадиційного змісту і поєднання різних методів. Інтеграція дає можливість вихователю творчо перерозподілити час для засвоєння програми з чи інших освітніх ліній, логічно об'єднуючи їх. Велике значення за такого підходу має урізноманітнення діяльності дітей. Інтеграція надзвичайно важлива для впровадження принципу міждисциплінарного підходу у реалізації завдань валеологічного виховання. Формування усвідомленого, ціннісного ставлення до свого здоров'я повинно пронизувати всю роботу дошкільного закладу.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. – Київ, 2012.
2. Максимова О.О. Інтегрований підхід до реалізації завдань валеологічного виховання дошкільників / О. О. Максимова // Професійно-компетентнісне становлення майбутніх педагогів початкової та дошкільної освіти у ВНЗ: Збірник науково- методичних праць / За заг. ред. Литньова В.Є., Колесник Н.Є. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І Франка, 2011. – С. 23-26.

ОПИС – ОСНОВА ЗВ'ЯЗНОЇ РОЗПОВІДІ

Губеня А. О., здобувач вищої освіти

Маліновська Н. В., кандидат педагогічних наук, доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

Одне з головних завдань мовленнєвого розвитку дошкільників – формування зв'язного монологічного мовлення. Важливим методом розвитку монологічного мовлення дітей є описова розповідь.

Становлення, розвиток і формування зв'язного мовлення дошкільників було предметом дослідження вчених різних галузей: психологів (Л. Виготський, О. Лурія, Г. Леушина, С. Рубінштейн та ін.), психолінгвістів (Т. Ладженська та ін.), педагогів (В. Захарченко, А. Зрожевська та ін.), лінгводидактів (А. Богуш, Л. Фесенко та ін.).

У психолого-педагогічній літературі опис визначається як висловлювання, що має певну структуру і складається із зображення (розкриття) ознак об'єкта, викладених у певній послідовності [1; 4].

Виділяють кілька різновидів опису, зокрема: натюрморт, пейзаж, портрет, інтер'єр, характеристика, опис дії. Використання в мовленні всіх цих різновидів опису збагачує мовлення в цілому, надає йому виразності, образності, достеменності [2].

Щоб опис був повноцінним, дитина має володіти, по-перше, моделлю його побудови, а по-друге – засобами її наповнення.

Опису притаманні основні характеристики зв'язного розгорнутого висловлювання: тематична та структурна єдність, адекватність змісту поставленому комунікативному завданню, довільність, плановість і контекстність викладу, логічна завершеність, граматична зв'язність.

Особливості описового мовлення дітей:

- ✓ відсутність (повна чи часткова) у мовленні дітей логіко-синтаксичних зв'язків;
- ✓ підміна описових характеристик;
- ✓ вживання надмірної кількості однотипних конструкцій (найчастіше прості непоширені, рідше поширені речення);
- ✓ найчастіше на прохання описати певний об'єкт, дитина називає перші-ліпші його зовнішні ознаки;
- ✓ майже не використовують описові прислівники для характеристики дії;
- ✓ рідко вживають означення при додатках, адже не можуть вчасно вибудувати цю конструкцію подумки і зв'язано викласти на словах;
- ✓ майже не вживаються дітьми для опису номінативні та безособові речення;
- ✓ майже не відображаються в мовленні дітей відношення належності, суб'єктивності та означальності, що виражаються граматичним зв'язком керування;
- ✓ часто дитина не спроможна дібрати необхідні слова для описування об'єкта та підміняє їх жестикуляцією та мімікою;
- ✓ недостатнє використання у складносурядних реченнях сполучників «а» та «але». Найчастіше замінюють їх сполучником «і» [5].

Опис предмета або явища створює цілісне уявлення про їх ознаки, якості, властивості, дії. Усі речення описової розповіді мають якомога повніше, яскравіше, точніше відповідати на запитання, яким є предмет.

Основний зміст опису – виділення ознак об'єкта і словесне відображення їх

Опис характеризується фіксацією зорових спостережень та об'єктивним викладом, що досягається використанням численних прикметників, іменників-означень тощо.

Дошкільники мають можливість під час різних видів діяльності познайомитися з різними видами опису: в художньо-мовленнєвій діяльності (під час сприймання літературного твору) – з художнім описом, в якому предмет репрезентовано за допомогою художніх засобів; у пошуково-експериментальній – з елементами наукового опису [3].

З метою розвитку описового мовлення дошкільників доцільно використовувати групи методів навчання: методи сприйняття та осмислення значень в описових словосполученнях та реченнях; методи збагачення мовлення словосполученнями та реченнями; методи активізації (побудови) дитячих висловлювань (репродуктивні методи (переказ прослуханого опису, побудова опису за аналогією); творчі методи (за допомогою вихователя, самостійно)).

Отже, описова розповідь є ефективним методом розвитку зв'язного монологічного мовлення дошкільників.

Список використаних джерел

1. Богущ А. М. Дошкільна лінгводидактика: Теорія та методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах. Підручник / За ред. А. М. Богущ. Друге видання, доповнене. К.: Видавничий Дім «Слово», 2011. – 704 с.
2. Гавриш Н. В. Розвиток зв'язного мовлення дошкільнят / Н. В. Гавриш. – К.: Шкільний світ, 2006. – 119 с.
3. Горелова А. Формуємо зв'язне мовлення / А. Горелова // Дошкільне виховання. – 2004. – №4. – С. 15-17.
4. Зрожевська А. Опис – основа зв'язної розповіді / А. Зрожевська, В. Михайлова // Дошкільне виховання. – 1991. – №2. – С. 4-5.
5. Калмикова Л. Розвиток описового мовлення / Л. Калмикова, Л. Порядченко // Дошкільне виховання. – 2003. – №4. – С. 19.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИХОВАННЯ ДИСЦИПЛІНОВАНІСТІ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Гулюк Т. Ф., здобувач вищої освіти

Стельмашук Ж. Г., кандидат педагогічних наук, доцент
Рівненський державний гуманітарний університет

Проблема шкільної дисципліни та виховання дисциплінованості особистості не втрачала своєї актуальності ніколи. Її розуміння та реалізація завжди залежали від суспільно-політичних, економічних та соціокультурних чинників, зокрема і тенденцій розвитку освіти.

На сучасному етапі переосмислення підходів до виховання дисциплінованості як морально-вольової якості особистості зумовлено суспільно-політичними викликами у суспільстві, прийняттям Концепції Нової української школи (2016), у якій йдеться про потребу виховання «цілісної особистості, усебічно розвиненої, здатної до критичного мислення; патріота, з активною громадянською позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення» [3].

На думку відомого російського психолога Є. Ільїна, «дисциплінованість має моральне забарвлення і відображає ставлення людини до загальноприйнятих норм поведінки»... Дисциплінована поведінка веде до формування дисциплінованості як риси особистості, в основі якої – потреба і вміння керувати своєю поведінкою відповідно до поставлених завдань. Психологічною основою дисциплінованості є звичка стримувати власні бажання, підкорювати свою поведінку необхідності» [2, с. 162-163].

С. Гончаренко зазначав: «Дисциплінованість – якість особистості, яка включає звичку до дисципліни, витримку, внутрішню організованість, відповідальність, готовність і звичку підкорятися власним цілям (самодисципліна) і соціальним установкам. Виховання дисциплінованості як однієї з моральних рис особистості включає: усвідомлення учнями норм і правил дисципліни; виховання навичок і звичок дисциплінованої поведінки; організацію їхньої щоденної практичної дисциплінованої поведінки (чіткий режим і педагогічно грамотна організація навчання, праці, дозвілля); формування вольових рис» [1, с.126].

Проактивний підхід до дисципліни та упровадження правил відповідно до Концепції Нової української школи стали орієнтиром у вихованні дисциплінованості. Особливістю нового підходу є те, що правила як позитивні висловлювання окреслюють принципи поведінки учнів у класі і створюються спільно вчителем з учнями, а про дисципліну можна говорити за умови взаємоповаги та піклування учнів і вчителя один про одного, відповідального ставлення до завдань та речей.

Однак знання і дотримання норм і правил дисципліни не гарантує виховання дисциплінованості як риси особистості.

Вважаємо, що виховання дисциплінованості як морально-вольової та водночас соціальної якості особистості у закладах середньої освіти повинно ґрунтуватися на таких підходах: *особистісно орієнтований, діяльнісний, аксіологічний та системний*.

Виховання дисциплінованості на засадах *особистісно орієнтованого підходу* передбачає, що у центрі освітнього процесу знаходиться дитина, яка є самостійним суб'єктом, здатним діяти за власним вибором, бажаннями, переконаннями. Вона стає активним учасником виховного процесу, здатним істотно впливати на нього, перебудувати його згідно з власними потребами та інтересами саморозвитку. Виходячи з цього, виховання дисциплінованості здійснюється як процес суб'єкт-суб'єктної взаємодії, заснований на діалозі, обміні думками, співробітництві її учасників. Важливо, аби дитина усвідомлювала і відчувала, що має права і свободи, що вона є суб'єктом власного розвитку і становлення, усвідомлювала відповідальність перед собою та іншими.